

Projekt

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W BOJANOWIE**

z dnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 609) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 424), Rada Miejska w Bojanowie uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Bojanowa.

§ 3. Traci moc uchwała nr V/37/19 Rady Miejskiej w Bojanowie z dnia 25 stycznia 2019 r. w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bojanowo na lata 2019-2025.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Bojanowie
z dnia.....2024 r.

GMINA BOJANOWO

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ NA LATA
2024-2028**

Spis treści

WYKAZ SKRÓTÓW	3
WPROWADZENIE.....	4
SKALA PRZEMOCY W ŚWIECLE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH	6
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	8
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	8
ZASOBY GMINY BOJANOWO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.....	9
SKALA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE BOJANOWO – ANALIZA DANYCH ZASTANYCH.....	12
SKALA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE BOJANOWO – WYNIKI BADAŃ SPOŁECZNYCH.....	16
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	19
ADRESACI PROGRAMU	24
PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	24
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	24
MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	25
BIBLIOGRAFIA	26
WYKAZ TABEL I WYKRESÓW.....	26

WYKAZ SKRÓTÓW

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bojanowie

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej w Bojanowie

PK – Punkt Konsultacyjny w Bojanowie

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

RD – Rewir Dzielnicowych w Bojanowie

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

NK – „Niebieskie Karty”

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawiczu

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rawiczu

UM – Urząd Miejski w Bojanowie

ZI – Zespół Interdyscyplinarny w Bojanowie

WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, **przemoc domowa** to „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- ☑ narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- ☑ naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- ☑ powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ☑ ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- ☑ istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Wyróżnia się **4 kryteria występowania przemocy**:

- ☑ **Intencjonalność** – działania osoby stosującej przemoc domową nie są przypadkowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego krzywdzenia bliskich i zadawania im bólu. Osoba stosująca przemoc dąży do uzyskania pełnej kontroli i władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa;
- ☑ **Dysproporcja siły** – nie chodzi tylko o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi – słabszy;
- ☑ **Naruszanie godności i praw** – osoba stosująca przemoc domową narusza godność osoby doznającej przemocy, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw;
- ☑ **Powodowanie cierpienia i szkód** – osoby doznające przemocy doświadczają zarówno szkód fizycznych, jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy domowej mogą dojść do przekonania, że zasługują na takie traktowanie¹.

¹ <https://kcpu.gov.pl/>

W literaturze spotkać można różne klasyfikacje przemocy. Najczęściej wyróżnia się jednak przemoc: fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną oraz polegającą na zaniedbaniu. W kolejnej tabeli zostały opisane niektóre zachowania, które możemy zaliczyć do poszczególnych rodzajów przemocy.

Tabela 1. Rodzaje przemocy domowej

RODZAJ PRZEMOCY	OPIS
Przemoc fizyczna	szarpanie, kopanie, popychanie, duszenie, przytrzymywanie, szczypanie, policzkowanie, bicie, rzucanie przedmiotami w drugą osobę, klapsy, przypalanie itp.
Przemoc psychiczna	wyśmiewanie, krytykowanie, poniżanie, wyzywanie, stosowanie gróźb, zawstydzanie, obwinianie, szantażowanie, izolowanie, ograniczanie kontaktów, wmawianie choroby psychicznej itp.
Przemoc ekonomiczna	zabieranie pieniędzy, zmuszanie do pożyczek, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy, niszczenie przedmiotów itp.
Przemoc seksualna	wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, wyśmiewanie wyglądu, ciała, krytyka zachowań seksualnych, zmuszanie do oglądania treści pornograficznych itp.
Zaniedbanie	niezapewnianie odpowiednich warunków do życia/rozwoju osoby zależnej (dziecko, osoba starsza, niepełnosprawna), brak bezpiecznego schronienia, opieki,żywienia, opieki medycznej, dostępu do nauki, ograniczanie kontaktów społecznych itp.

Źródło: <https://kcpu.gov.pl/>

SKALA PRZEMOCY W ŚWIETLE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH

Z „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie” z 2019 roku wynika, iż większość Polaków nie myśli o przemocy w sposób stereotypowy i potrafi zidentyfikować zachowania, które świadczą o występowaniu przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej, czy ekonomicznej. Kobiety i mężczyźni nieco różnią się w tym, jak postrzegają przemoc. W największym stopniu w odniesieniu do stwierdzenia „Rodzice mają prawo bić swoje dzieci”, z którym zgadza się 13% mężczyzn oraz 5% kobiet. Polacy w swoim otoczeniu najczęściej zauważają przemoc psychiczną, a najmniej dostrzegana jest przemoc seksualna. Co trzeci badany przyznaje, że w dzieciństwie doświadczył przemocy psychicznej oraz fizycznej, a niemal co czwarty badany był w dzieciństwie świadkiem przemocy psychicznej w swoim domu. Niemal co piąty badany (19%) doświadczył jakiegokolwiek rodzaju przemocy wiele razy w ciągu całego swojego życia, 28% badanych doświadczyło przemocy kilka razy, a 10% raz. 30% respondentów potwierdza bycie osobą stosującą przemoc.

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę od 2013 roku regularnie prowadzi diagnozę przemocy wobec dzieci w Polsce. Badanie jest przeprowadzane cyklicznie co 5 lat. Z przeprowadzonych badań w 2023 roku wynika, iż 79% dzieci i nastolatków w Polsce przynajmniej raz w swoim życiu doświadczyło przemocy, z kolei 52% doznało jej w ciągu roku przed badaniem. Respondenci najczęściej wskazywali na doświadczenie przemoc ze strony rówieśników (66%), natomiast średnio co trzeci – bliskich dorosłych (32%). Dziewczyny częściej niż chłopcy deklarowały, iż doświadczały przemocy ze strony bliskich dorosłych, były świadkami przemocy w domu, były zaniedbywane fizycznie oraz były wykorzystywane seksualnie zarówno bez kontaktu fizycznego, jak i z nim. W latach 2018-2023 nastąpił spadek odsetka dzieci, które doświadczyły w swoim życiu przemocy fizycznej (z 33% do 24%) oraz niewielki wzrost przemocy psychicznej (z 20% do 22%) ze strony bliskich dorosłych. Ponadto, nastąpił znaczny wzrost odsetka dzieci, które doznały przemocy fizycznej i psychicznej ze strony rówieśników. Różnica w przypadku przemocy fizycznej kształtuje się na poziomie 7 pp. (z 41% do 48%), natomiast przemocy psychicznej – 16 pp. (z 28% do 44%).

Z danych Policji wynika, iż w 2023 roku liczba osób doznających przemocy domowej wyniosła 77 832, w tym: 51 631 to kobiety, 9 162 – mężczyźni, a 17 039 – osoby małoletnie. W stosunku do roku 2022 zauważyć można wzrost osób dotkniętych przemocą o 8,7% (71 631 osób), natomiast w porównaniu do 2021 roku odsetek wzrósł o 2,7% (75 761 osób).

W 2023 roku odnotowano 63 016 osób stosujących przemoc domową, w tym 7 595 kobiet, 55 225 mężczyzn oraz 196 małoletnich. W stosunku do roku 2022 zauważyć można wzrost osób stosujących przemoc o 1,2% (62 224 osoby), natomiast w porównaniu do 2021 roku odsetek ten spadł o 2,8% (64 846 osób).

Należy zaznaczyć, iż w 2023 roku 48,0% osób stosujących przemoc (30 261 osób) było pod wpływem alkoholu, 0,6% - pod wpływem środka działającego podobnie do alkoholu (393 osoby), z kolei 0,2% było pod wpływem alkoholu i środków działających podobnie do niego (142 osoby).

Z raportu podsumowującego działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” wynika, iż wśród telefonujących osób zdecydowaną większość stanowiły kobiety (75%). Należy zwrócić uwagę na fakt, że osoby zgłaszające przemoc rzadko mówią o tylko jednym jej rodzaju. Przemoc psychiczna towarzyszy w zasadzie każdej z pozostałych form. Zgłaszało ją 8 756 osób, a przemoc fizyczną – 4 551 dzwoniących. Odnotowano również wysoki udział przemocy ekonomicznej (14%) oraz seksualnej (4,5%). W 26% zgłaszanych przypadków osoba stosująca przemoc nadużywa alkoholu.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 ustawy 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja **gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej**. Wśród pozostałych obowiązków przypisanych gminie przez ustawodawcę wyróżnia się:

- ☑ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- ☑ zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- ☑ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Bojanowo na lata 2024-2028 został opracowany na podstawie danych zastanych udostępnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Bojanowie, jak również założeń Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Poniżej wymieniono akty prawne, które uwzględniają temat przeciwdziałania przemocy i regulują postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób doświadczających oraz stosujących przemoc domową:

- ☑ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- ☑ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ☑ ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ☑ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ☑ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ☑ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;

- ☑ ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- ☑ ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji;
- ☑ ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- ☑ ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;
- ☑ ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.

ZASOBY GMINY BOJANOWO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Bojanowo zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej:

1. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
2. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:
 - a. diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
 - b. inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
 - c. inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
 - d. opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
 - e. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
 - f. powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;

- g. monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- h. przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- i. kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- j. składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.

Zgodnie z powyższym aktem prawnym do zadań **grup diagnostyczno-pomocowych** należy w szczególności:

1. dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową.
2. realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia.
3. zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność.
4. realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową.
5. występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.
6. występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.
7. monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.

8. zakończenie procedury „Niebieskie Karty”.
9. dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
 - b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”.
10. informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Zespół Interdyscyplinarny w gminie Bojanowo reprezentują przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej w Bojanowie, Policji w Bojanowie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bojanowie, pedagogy, przedstawiciele przedszkoli z terenu gminy Bojanowo, przedstawiciel NZOZ „Zdrowie” w Bojanowie, przedstawiciel PCPR w Rawiczu, Kurator sądowy oraz przedstawiciel Stowarzyszenia Rodzin oraz Przyjaciół Dzieci i Osób Niepełnosprawnych „Razem Raźniej w Bojanowie”.

Wśród instytucji, organizacji oraz służb, które świadczą pomoc i wsparcie w zakresie problemu przemocy domowej można wyróżnić:

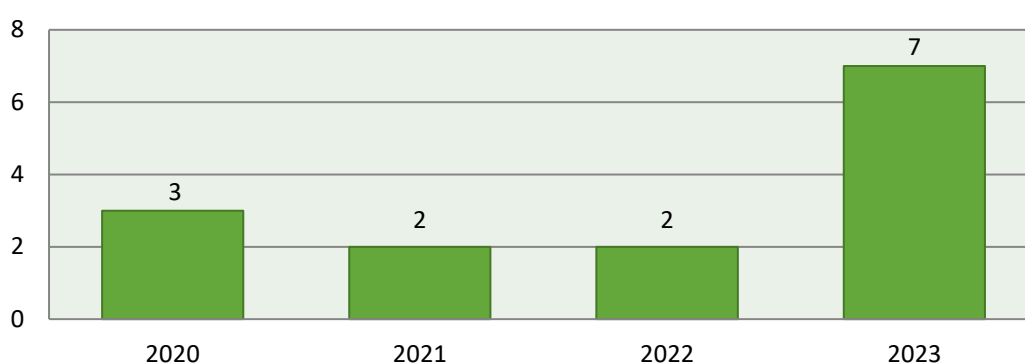
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bojanowie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Bojanowie,
- NZOZ „Zdrowie” w Bojanowie,
- Punkt Konsultacyjny w Bojanowie,
- Rewir Dzielnicowych w Bojanowie,
- Placówki oświatowe z terenu gminy Bojanowo,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawiczu,
- Prokuraturę Rejonową w Rawiczu,
- Sąd Rejonowy w Rawiczu,
- społeczności lokalne, środowiska i osoby fizyczne oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,
- Urząd Miejski w Bojanowie,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Rawiczu.

SKALA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE BOJANOWO – ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

Ustawa o pomocy społecznej określa okoliczności uzasadniające udzielenie wsparcia rodzinom. Jedną z nich jest przemoc domowa. Z pomocy społecznej Ośrodka Pomocy Społecznej w Bojanowie w 2023 roku skorzystało 7 rodzin - to najwyższa wartość na przestrzeni analizowanych lat, tj. 2020-2023. W 2020 roku wystąpiła konieczność udzielenia pomocy 3 rodzinom, z kolei w latach 2021-2022 – 2 rodzinom.

Wykres 1. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy społecznej z powodu przemocy domowej na przestrzeni lat 2020-2023

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Bojanowie za 2020, 2021, 2022 i 2023 rok

Kolejną analizowaną kwestią są dane dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych (poprzednio grup roboczych) w latach 2020-2023. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące.

W 2023 roku Zespół Interdyscyplinarny spotkał się 4 razy - to tyle samo co w 2022 roku, o 1 spotkanie więcej niż w 2021 roku oraz o 2 więcej niż w 2020 roku. Na przestrzeni analizowanych lat dostrzec można wahania liczby utworzonych grup roboczych - w stosunku do 2020 roku ich liczba zwiększyła się o 6, w porównaniu do 2021 roku zmniejszyła się o 3, z kolei w stosunku do 2022 roku wzrosła o 2.

W analizowanym okresie liczba posiedzeń grup roboczych również ulegała wahaniom i w 2023 roku przyjęła wartość 13, czyli o 5 więcej niż w 2022 roku, o 11 mniej niż w roku 2021 oraz o 7 mniej niż w roku bazowym. Szczegółowe dane zostały zaprezentowane w tabeli nr 2.

Tabela 2. Dane dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych na przestrzeni lat 2020-2023

wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	2	3	4	4
liczba funkcjonujących grup roboczych	10	19	14	16
liczba posiedzeń grup roboczych	20	24	8	13

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2020-2023

Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Wszczęcia procedury dokonują poniższe osoby wypełniając formularz „Niebieska Karta-A”:

- pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej,
- funkcjonariusz Policji,
- żołnierz Żandarmerii Wojskowej w sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową,
- pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- asystent rodziny,
- nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego,
- osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarz, położna lub ratownik medyczny,
- przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych; Policji; oświaty; ochrony zdrowia; lub organizacji pozarządowych.

W roku 2022 wszczęto 8 procedur „Niebieskie Karty” - to o 3 mniej niż w 2021 roku, kontynuowano 6 procedur. Ponadto, w 2023 roku kontynuowano 3 procedury z lat poprzednich, wszczęto 13 nowych procedur.

Tabela 3. Dane dotyczące wszczętych procedur „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2020-2023

wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A”	2	11	8	13
liczba kontynuowanych procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy	10	8	6	3

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2020-2023

W latach 2020-2023 liczba osób doświadczających przemocy, objętych działaniami w ramach procedury NK ulegała wahaniom. W 2023 roku osiągnęła wartość 43, czyli była wyższa niż w 2022 roku, lecz niższa niż w latach 2020-2021. Największą część tych osób w 2023 roku stanowiły dzieci, tj. 65,1%, a kobiety - 34,9%. Należy zaznaczyć, iż udział dzieci jako osób doznających przemocy ulegał wahaniom, przyjmując w 2023 roku najwyższą wartość (w 2020 roku stanowiły one 40,4% wszystkich osób, w 2021 odsetek ten wyniósł 50,9%, a w 2022 roku - 44,8%).

Tabela 4. Liczba osób doświadczających przemocy, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” z terenu gminy Bojanowo na przestrzeni lat 2020-2023

wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
liczba osób w rodzinach, w tym:	57	55	29	43
liczba kobiet	26	23	13	15
liczba mężczyzn	8	4	3	0
liczba dzieci	23	28	13	28

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2020-2023

W 2023 roku liczba osób objętych procedurą NK wskazanych jako osoby stosujące przemoc wyniosła 17, z czego zdecydowana większość to mężczyźni, tj. 13. W stosunku do 2022 roku zauważyć można wzrost liczby osób stosujących przemoc, z kolei w porównaniu do 2021 roku niewielki spadek. Należy podkreślić, iż w każdym z analizowanych lat, mężczyźni stanowią wyższy odsetek osób stosujących przemoc niż kobiety.

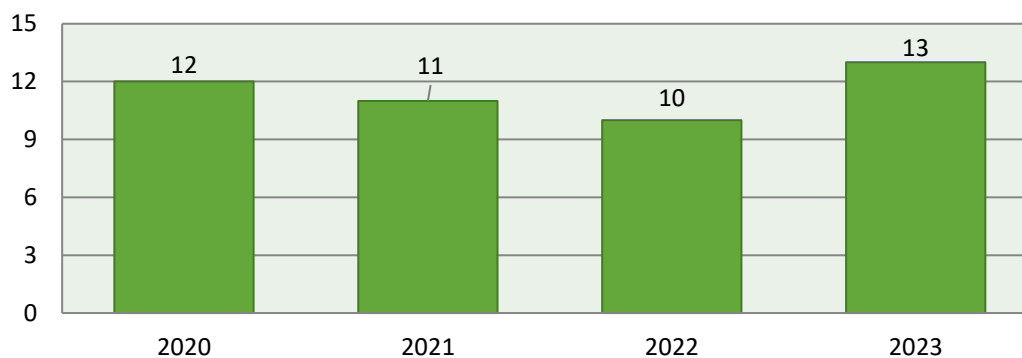
Tabela 5. Liczba osób stosujących przemoc objętych procedurą „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc	18	11	17
liczba kobiet	b.d.	1	4
liczba mężczyzn	b.d.	10	13

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2021-2023

W 2023 roku zakończono 13 procedur NK, z czego 12 z powodu ustania przemocy i zrealizowania planu pomocy, a 1 ze względu na brak zasadności podejmowania działań. Liczba zakończonych procedur na przestrzeni lat 2020-2023 ulegała niewielkim wahaniom, a w 2022 roku osiągnęła najwyższą wartość. Szczegółowe informacje znajdują się na poniższym wykresie.

Wykres 2. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2020-2023

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2021-2023

Na terenie Gminy osoby zmagające się z problemem alkoholowym, jak i przemocy mogą skorzystać ze wsparcia Punktu Konsultacyjnego w Bojanowie. Poradnictwo było świadczone przez psychologa zatrudnionego ze środków GKRPA. Na przestrzeni lat 2020-2022 żaden mieszkaniec doznający i stosujący przemoc nie zwrócił się do PK o pomoc.

Osobom doznającym, jak i stosującym przemoc domową udzielane jest poradnictwo, w tym: psychologiczne, pedagogiczne, prawne, medyczne, socjalne, zawodowe i rodzinne. W 2023 roku skorzystały z niego 43 osoby, czyli najwięcej biorąc pod uwagę analizowany okres. Najwięcej mieszkańców objęto poradnictwem socjalnym (20 osób), następnie prawnym (15 osób), pedagogicznym (7 osób) oraz psychologicznym (4 osoby).

Tabela 6. Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa na przestrzeni lat 2020-2023

wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa, w tym:	34	28	14	43
psychologicznego	10	5	4	4
pedagogicznego	-	5	2	7
prawnego	21	28	4	15
medycznego	0	0	1	0
socjalnego	34	4	6	20
zawodowego i rodzinnego	8	10	2	0

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2021-2023

SKALA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE BOJANOWO – WYNIKI BADAŃ SPOŁECZNYCH

W 2024 roku na terenie Gminy zostało przeprowadzone badanie ankietowe diagnozujące problemy społeczne, w którym wzięło udział 216 dorosłych mieszkańców Gminy oraz 183 uczniów szkół podstawowych. Badanie wśród dorosłych mieszkańców, jak i uczniów zostało przeprowadzone zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą techniki CAWI (ang. *Computer Assisted Web Interview*), tj. ankiety internetowej. Poniżej przedstawione zostały najważniejsze wnioski z przeprowadzonych badań wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów, dotyczące kwestii przemocy.

PRZEMOC

- Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy w ciągu ostatniego roku doświadczyli przemocy domowej.

Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy w ciągu ostatniego roku stosowali przemoc domową.

CYBERPRZEMOC

DOŚWIADCZENIE

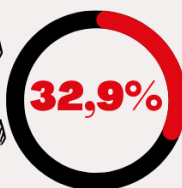

STOSOWANIE

ZNAJOMOŚĆ OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

25,9% zna 1-3 osoby

0,5% zna 7-10 osób

4,6% zna 4-6 osób

1,9% zna powyżej 15 osób

→ Wnioski

Na podstawie zebranych danych można zauważyć, iż problem przemocy domowej nie przybiera w Gminie znacznych rozmiarów. Z badań wyłania się niewielki odsetek badanych, którzy w ciągu ostatniego roku doświadczyli/stosowali przemoc. Z udzielonych odpowiedzi wynika, iż problem cyberprzemocy nie jest powszechny wśród mieszkańców. Niewielki odsetek respondentów pozytywnie odnosi się do stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. Niepokojący jest natomiast udział procentowy mieszkańców, którzy znają osoby ze swojej miejscowości, które doświadczają przemocy domowej - stwierdził to średnio co trzeci badany.

PRZEMOC

Odsetek uczniów, którzy w ciągu ostatniego roku doświadczyli przemocy.

Odsetek uczniów, którzy w ciągu ostatniego roku stosowali przemoc.

CYBERPRZEMOC

DOŚWIADCZENIE

STOSOWANIE

Co drugi uczeń był świadkiem przemocy w swojej szkole.

Odsetek badanych, którzy odpowiedzieli, że w ich szkole są uczniowie, których się boją.

→ Wnioski

Na podstawie zebranych danych można zauważyć, iż problem przemocy wśród uczniów przybiera znaczne rozmiary. Najczęściej doznawaną i stosowaną formą przemocy jest przemoc fizyczna i psychiczna. Większość osób doznała przemocy ze strony uczniów ze szkoły i tak samo było w przypadku jej stosowania. Z badań wyłania się również niepokojący odsetek uczniów, którzy doznali i stosowali cyberprzemoc, byli świadkiem przemocy w szkole oraz nie czują się w niej bezpiecznie. Ponadto, co czwarty uczeń wskazał, iż w ich szkole są uczniowie, których się boją.

Cel główny

Minimalizowanie skali przemocy domowej na terenie gminy Bojanowo oraz zwiększenie skuteczności przeciwdziałania temu problemowi.

Cele szczegółowe

Podniesienie świadomości społecznej oraz zwiększenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej

Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec osób stosujących przemoc domową

Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług

1. Podniesienie świadomości społecznej oraz zwiększenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1.	Edukowanie dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy domowej poprzez prowadzenie działań profilaktycznych i informacyjnych.	Liczba podjętych działań profilaktycznych i edukacyjnych.	ZI, UM, OPS, GKRPA, placówki oświatowe, RD, NGO
2.	Udział w ogólnopolskich kampaniach dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej oraz organizacja lokalnych kampanii.	Liczba zrealizowanych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	ZI, UM, RD, GKRPA, OPS, NGO, instytucje kulturalne, placówki oświatowe
3.	Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	Liczba możliwych form/miejsc spędzania czasu wolnego.	UM, NGO, placówki oświatowe, instytucje kulturalne
4.	Informowanie na temat miejsc udzielających pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia oraz stosowania przemocy.	Liczba działań w zakresie rozpowszechnienia informacji.	ZI, UM, RD, GKRPA, OPS, PK, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
5.	Edukowanie rodziców w zakresie radzenia sobie z emocjami swoich dzieci, a także swoimi emocjami wobec dzieci poprzez upowszechnianie metod wychowawczych bez przemocy (np. poprzez organizację warsztatów kompetencji rodzicielskich).	Liczba działań dla rodziców dotyczących emocji. Liczba osób biorących udział w działaniach.	UM, OPS, NGO, placówki oświatowe
6.	Edukacja poprzez dystrybucję ulotek, plakatów, broszur organizację pogadarek, zamieszczanie informacji w mediach lokalnych, itp.	Liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych.	ZI, UM, RD, GKRPA, OPS, NGO, PPP, placówki oświatowe
7.	Opracowanie diagnozy zjawiska przemocy domowej.	Liczba osób biorących udział w badaniu ankietowym.	UM, OPS, placówki oświatowe
8.	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy.	Liczba osób korzystających z poradnictwa.	UM, OPS, placówki oświatowe, PK

2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1.	Stworzenie warunków do zapewnienia bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy domowej poprzez zapewnienie schronienia.	Liczba osób, które korzystały ze schronienia.	OPS
2.	Zapewnienie poradnictwa osobom doznającym przemocy domowej, w tym: psychologicznego, prawnego, socjalnego itp.	Liczba osób, którym udzielono porad. Liczba udzielonych porad.	ZI, PK, OPS, UM, GKRPA, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
3.	Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione Podmioty.	Liczba wszczętych procedur. Liczba zakończonych procedur.	ZI, GKRPA, OPS, RD, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
4.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom zmagającym się z problemem przemocy domowej.	Liczba rodzin otrzymujących pomoc finansową i rzeczową z powodu problemu przemocy domowej.	OPS
5.	Kontynuowanie oraz rozwój działalności Punktu Konsultacyjnego.	Liczba osób objętych wsparciem Punktu Konsultacyjnego.	GKRPA, UM
6.	Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.	Liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia.	OPS, PCPR
7.	Utworzenie grupy samopomocowej dla osób doznających przemocy domowej.	Liczba osób uczęszczających na spotkania grupy samopomocowej.	OPS, UM, NGO
8.	Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych.	Liczba przyznanych lokali socjalnych.	UM, GKRPA

3. Zwiększanie skuteczności podejmowanych działań wobec osób stosujących przemoc domową.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1.	Oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”.	ZI, GKRPA, OPS, RD, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
2.	Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym.	Liczba osób skierowanych do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym.	ZI, GKRPA, OPS, PCPR
3.	Motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych oraz udział w monitorowaniu i badaniu skuteczności tych programów.	liczba osób, które zmotywowano do udziału w programach oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych.	ZI, GKRPA, OPS, PCPR
4.	Zapewnienie poradnictwa osobom stosującym przemoc domową, informowanie ich o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy, możliwościach uzyskania wsparcia.	Liczba porad udzielonych osobom stosującym przemoc domową.	OPS, GKRPA, ZI, PK
5.	Współdziałanie oraz wymiana informacji z Policją, kuratorską służbą sądową i innymi służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej.	Liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.	OPS, RD, kuratorska służba sądowa

4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1.	Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych Liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	ZI
2.	Zapewnienie osobom pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc wsparcia w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia.	Liczba osób uczestniczących w różnych formach poradnictwa i wsparcia psychologicznego.	ZI, OPS, PK, GKRPA, RD, placówki ochrony zdrowia, PCPR
3.	Udział w szkoleniach, seminariach, konferencjach dla osób zajmujących się działaniami w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji i seminariów.	ZI, GKRPA, OPS, PK, UM, RD, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- ✓ osób doznających przemocy domowej,
- ✓ osób stosujących przemoc domową,
- ✓ świadków przemocy domowej,
- ✓ przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami doznającymi przemocy (pedagodzy, psychologzy, nauczyciele, pracownicy OPS, pracownicy wymiaru sprawiedliwości, policjanci, pracownicy służby zdrowia, duchowni),
- ✓ przedstawicieli władz lokalnych.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że realizowane w ramach Programu **działania doprowadzą do:**

- ✓ zmniejszenia liczby osób i rodzin zmagających się z problemem przemocy domowej,
- ✓ podniesienia świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- ✓ upowszechnienia działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- ✓ podniesienia kwalifikacji i wzmocnienia kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób doznających i stosujących przemoc domową,
- ✓ rozwoju oferty pomocowej osobom doznającym przemocy domowej oraz osobom stosującym przemoc domową.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028** finansowane będą z budżetu Gminy oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

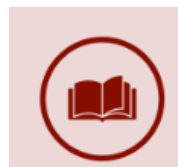
MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitorowanie realizacji **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028** będzie prowadzone przez Zespół Interdyscyplinarny w Bojanowie na podstawie informacji przekazywanych przez jednostki uczestniczące w jego realizacji. Sprawozdanie z realizacji Programu przedstawiane będzie Burmistrzowi Gminy Bojanowo do dnia 31 marca każdego roku.

Etapy realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 7. Etapy realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028

etap	wyszczególnienie	data
I	Uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028	II kwartał 2024 roku
II	Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028	II kwartał 2024 roku – IV kwartał 2028 roku
III	Monitoring Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028	do 31.03. każdego roku, tj. 2025-2029
IV	Ewaluacja końcowa Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028	do końca maja 2029 roku

BIBLIOGRAFIA

1. Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Bojanowo.
2. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok.
3. Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Bojanowie za lata 2020-2023.
4. Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2020-2023.
5. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok.
6. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok.
7. <https://kcpu.gov.pl/>

WYKAZ TABEL I WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy społecznej z powodu przemocy domowej na przestrzeni lat 2020-2023.....	12
Wykres 2. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2020-2023.....	15
Tabela 1. Rodzaje przemocy domowej.....	5
Tabela 2. Dane dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych na przestrzeni lat 2020-2023	13
Tabela 3. Dane dotyczące wszczętych procedur „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2020-2023.....	14
Tabela 4. Liczba osób doświadczających przemocy, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” z terenu gminy Bojanowo na przestrzeni lat 2020-2023.....	14
Tabela 5. Liczba osób stosujących przemoc objętych procedurą „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2021-2023	15
Tabela 6. Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa na przestrzeni lat 2020-2023	16
Tabela 7. Etapy realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Bojanowo na lata 2024-2028.....	25

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 424) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Aktualnie obowiązuje Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bojanowo na lata 2019-2025, przyjęty uchwałą nr V/37/19 Rady Miejskiej w Bojanowie z dnia 25 stycznia 2019 r.

W związku z nowelizacją ww. ustawy wprowadzoną ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 r. poz. 535), konieczne jest przyjęcie przez Radę Miejską w Bojanowie ww. Programu.

Program stanowi narzędzie do efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym, a także stworzenia jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc domową.

Program zawiera charakterystykę przemocy domowej jako zjawiska społecznego, wykaz celów, zadań i kierunków Programu, jako adresatów oraz określa podstawy prawne podejmowanych działań. Podstawę Programu stanowi diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Bojanowo. Biorąc powyższe pod uwagę przyjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.